

Smit
Tvech år

Bozberga o:n

1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2647

Appr. Vg. Högberg
Lund

1

Per. Karl V. Andersson

f. 1855 i Bozberga

Den olydige sonen

Den olydige sonen

Luciaafton var en utklädd ock kallades för den olydige sonen. Han var nersvärtad i ansiktet med sot. Här i Nytorp bodde en gammal gubbe, som var livad av sig och med på alla stollastycken. Han har berättat detta för mig, ty det var inte i min tid.

En yngling som kunde vara riktigt rolig blev den olydige sonen. Han hade en påse på ryggen med en hop gamla ben och annan skit, vad de än kunde hitta på. Han gick in först och drog av dem sänkläderna och levde stolle. Benen skramlade han mest med och ville sälja och förde skoj med dem på alla sätt.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNERARKIV

De andra gjorde sig under tiden färdiga i förstugan.
En var Luciabrud - hon var så förfärligt fin med krona av
ljus i håret. Hon hade utslaget hår och en vit klänning
på sig . De övriga voro förklädda och nersmetade.

Folket på stället brukade bjuda på kaffe.

LUNDUNIVERSITETETS
FOLKMINNEGÅRDS

1:sta maj

1:sta maj

Den första maj skulle de "sätta styrka i benen" och
det gjorde de tills de inte förmådde gå upprätt mera.
De skulle äta ägg så många de nånsin kunde till frukosten
och supa till.

Lövhyddor

Lövhyddor

△ Midsommarsafton restes lövhyddor. Det var små vackra avhuggna björkar som sattes i en fyrkant i trädgården.

Sen hade de kaffe där och några oskyldiga lekar; det var då för tiden inte sån där jazz och bråte som det är nu , utan det var helt oskyldigt och gick anständigt till.

Långhäng

Långhäng

De hade förr en lek som jag tror att de kallade för "långhäng" eller något i den vägen. De ställde sig bakom varandra i en lång rad. Den siste skulle sen springa fram och ställa sig framför den förste och så höll de på tills de hade flyttat på sig över ett helt gårde. Under tiden sjöngo de en sång.

Kyrkoinvigningen

Kyrkoinvigningen

Jag var med när kyrkan vigdes in anno 1867 . Två soldater stodo på varsin sida om dörren i full rustning med gevär och dylikt. Det fanns lika mycket folk utanför kyrkan som det fanns inne i densamma. Nere på skolgården såg det ut precis som en marknad - där funnos gummor med karamellstånd och ölservering.

Invigningen förrättades av biskop Hultman. Samtidigt prästvigdes ~~en~~ en prästkandidat. Detta skedde strax innan invigningen. Därefter var det invigning och sist hölls högmässa. Det började klockan tio.

Småland
Vreta
Rogberga
1498-1499-

765
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESBOK

Uppd. av Karl Gustafson
2647 Ber. av Karl V. Gustafson
Född 1855 i Rogberga

Sjusovare

Sjusovare

Min far berättade:

Det var en gång sju drängar som varit heftningar
men som övergått till den kristna läran, som blevo
förjagade från sin hemstad. De kröpo då in i en bergs-
skreva och gömde sig där eftersom de voro förföljda,
och där lågo de sedan i sju hundra år. Antagligen hade
de legat döda där i bergskrevan eller också hade de so-
vit. Men efter sju hundra år vaknade de åter till liv
och begåvo sig in till staden. Där ~~funno~~ funno de nu
allt förändrat. "I går", sade de, "när vi gingo ut från

2647

2

staden och in i grottan och gömde oss, så var det heden-
dom och i dag är Kristi namn uppspikat på varje port."

De gick sedan till skrift, men efter nattvardsgången
blev det endast stoft av dem. De försvann helt och hållet.

2647

Ordspråk

Ordspråk

Om en person springer och har mycket brått, säger man om honom: "Den där han ät värre än Jerusalems skomakare."

APR 19 1918
BOSTON

10

2647

Trollet i Taberg

Trollet i Taberg

I Taberg skall ha funnits ett troll. En man ämnade att spränga genom berget och tröltkäringen sade då till honom: "Nu får du inte spränga mer, för då fördärvar du min säng och jag måste flytta till Jerusalem."

Man kan ännu se ~~ett~~ det hål, som mannen sprängde. Men han vågade då inte att spränga mera.

2647

Offerkälla

På prästgårdens ägor vid Bergens finns det en liten källa. I min skolbarnstid offrade de i den källan, det kommer jag väl i håg. Det var mot skabb de offrade och de kastade i batingar och ettstyvvar. Och så skulle de tvätta sig med vattnet.

Offerkälla

Offerbål

Offerbål

I Käfveryds skog i Öggestorp fanns det förr ett stort risbål, ja, det fanns då säkert tjugo lass ~~ris~~ knabbar där. Det berättades, att en man skulle ha kört ihjäl sig vid det bålet mot en gran, och att var och en som kom förbi kastade en knabbe på bålet.

Johansson i Käveryd satte emellertid eld på högen så att den brann upp, Det kan väl vara så där för en **tjugo** år sedan.

2647

Påskakäringar

Påskakäringar

Påskaften reste påskakäringarna till Blåkulla på
sopan och rakan. Blåkulla var väl Busens ställe an-
tar jag. Men vad käringarna gjorde där , vet inte jag.
De kom emellertid hem innan solen gick upp påskmor-
gonen och Frälsaren var uppstånden.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 2647

Mrs. J. Lagerberg
Bost.

Småland
Åld. Fretö
Sin. Lagerberg
Mys. år 1929-

Per. Paul. Lagerberg
född 1855 Lagerberg
När solen dansar

När solen dansar

Mor och jag var uppe en påskmorgon för att se solen dansa, när den gick upp. Och det är sannt att den dansade och hoppade så innerliga grannt. Jag har varit uppe många andra dagar och sett solen ~~dansa~~ gå upp, men då har det ej sett ut så. Så det är då sannt, att hon dansar påskmorgon i glädje över Frälsarens uppståndelse.

2647

Adventsrin

Adventsrin

Barfrost och rimfrost under advent, det skall betyda
en god äring påföljande år. Så det var de glada, om det
var.

Julnatten

Julnatten

Julnatten skulle de ha ett ljus brinnande hela natten.

Om det/slocknade av sig själv under natten, sade de, att
det skulle betyda dödsfall i familjen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2647

Gå i tyste

Gå i tyste

Midsommarnatten klockan tolv skulle de gå till en kyrka och gå runt omkring henne tre gånger under tystnad. Sedan skulle de gå till ~~attvägors~~ ett vägkors, där fyra vägar stötte ihop. Då skulle den komma som de skulle ha till fästeman eller fästemo. Men de påstodo, att de kunde få en massa dåliga syner, så att många ville inte göra det.

Hönan och tuppen

Hönan och tuppen

Om en höna dog, så skulle det betyda otur för
~~gård~~ gården, likaså om tuppen gol om kvällen eller
natten.

2647

Att förskriva sig åt busen

Att förskriva sig åt busen

Om en person ville förskriva sig åt busen, skulle han skriva med sitt blod på en lapp den summa han ville ha och sticka in i nyckelhålet till kyrkodörren. Han blev då omåttligt rik, men efter döden tillföll han busen eller satan.

Det fanns i Ö. en man som var så omåttligt rik. En dag kom busen på besök och ville taga honom. Tre präster efterkallades för att driva bort honom. De två förmådde intet, men för den tredje lyckades det. Busen lämnade då huset i stort vredesmod och i förstugan fick han syn på

resepälsen och den slet han då i stycken. Sedan begav han sig till ladugården och där blev det ett fasligt råmande bland kreaturen. Det såg också ut som om ladugården stode i ljusan låga.

Jag har också hört talas om en annan som hade förskrivit sig åt busen. Han var också skröpeligt rik. Till honom kom busen som en fin karl och ville taga honom, men det lyckades visst inte den gången heller.

2647

Spiritus

Spiritus

Somliga personer hade något, som de kallade spiritus. Den var väl från satan, kan jag tro. I allmänhet förvarade de den i bomull i en ask, men när de dog satte sig den på deras bröst. De använde den till att skaffa pengar med.

2647

Värk

Värk

Värk kunde de bota på olika sätt. Somliga togo salt och brännvin och smorde på. Andra kokade malt och vatten och smorde på. Slutligen användes också tallbar. Det kokades även det och smordes på.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2647

Julkvällen

Julkvällen

Julkvällen skulle man gå till ladugården och ge korna varsin havrenek och viska tre gånger i örat på dem. "Nu är det julkväll."

Skit

Skit

I Käveryds skogen finns det säkert något skit.

Om man går där så händer det ofta att man går vilse.

Gunnar och jag voro en julafton och höggo julgran.

När vi skulle gå hem kunde vi inte hitta. Vi kom till-

baka ~~till~~ till en källa minst tjugo gånger.

Min hustru gick där en gång och plockade bär. Hon
gick vilse , men läste då Fader vår och kom rätt.

En bonde gick där från morgonen till solnedgången.